

(א) [מוסף] ד'ב' פ"ד, (ב) [שם] א' ו'דיה וסנפו לפני ד"ה הרי זה, (ג) ו'ל' הית וע"י רש"א,

לעזר רש"י קולטור"א קנקן של מחורשה (היתד הפולחת את הקרקע).

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא פ.

פ.

עין משפט
גר מצוה

בתנ"י השוכר את הפרה לחרוש וכו'. וכל כלי המחרישה לבעל הצקר ונערו הולכין עם בהמתו וזה אוחז הדרבן לכיין פרה לתלמיה וזה הולך אחר המחרישה ומכבד היתד צקרקע שבו הצנול שקורים קולטור"א בלע"ז והוא קנקן דמתני': חייב שהרים קשים לחרוש שהסעלים שס': ודש בצנזאה פטור.

אם החליקה: גב' והיכא דלא שני ואין לבעל הפרה לתבוע לו כלום ואלו שהיו צפולתו המנהיג והאוחז יחד שכירים היו איזה מהן פושע בצצירת הקנקן: דנקיט פרשא. מרדע הוא משלם שלא כוון את הפרה יפה ועל ידי שעינות את השורה של מענה נשבר הקנקן: דנקיט מנא. קנקן: משלם. שהעמיק יותר מדאי צאצק: והילכתא דנקיט מנא משלם. שאילו לא העמיקו יותר מדאי לא היה נשבר בעינות השורה: ואי דמחוקא בגונדרי. שהיה ידוע להם צהר שמעלה אצנים ולגומא וטרשין: פרוויסו משלמים. שהיה להם להזהר מאד וצדבר מועט שעינות אף המנהיג הוא נשבר והוי דבר המוטל בספק: היה זה מוס אחד. אחד מן המומיין הללו היה זה: וסנפו בין מומיין אחריים. שלא היו זה: הרי זה מקח טעות. לפי שהכיר הלוקח צהר מומיין שאין וסנפו הלא כולן משקר אלא להשליך מעליו תרעומת הוא אומר הילכך מקח טעות הוא לדעתא דהכי לא זין: מוס זה ומוס אחר. שפירש לא שס אוחז מוס לצדו ואמר לו מוס זה צה ועוד מומיין אחריים: אין זה מקח טעות. דכיון דאוחז המוס הזכיר לו לצדו צו היה לו לצדוק: וסנפו. חבירו. כמו קניסין עשאום דתענית (דף כה:). נכפית. נופלת מחולי: משועממת. משוגעת: היה זה מוס אחד. מאלו המומיין והשאר אין זה: היו זה כל המומיין הללו. ואינו מקפיד אלא על האחד וצו וטוענו כצבור הייתי שאתה כולל זה מה שאין זה ומה שיש זה ואילו ידעתי שזה זה לא הייתי לוקחנה מאי: אפילו לא גרסינן והכי גרסי' הכי אמרינן משמיה דרבא היו זה כל המומיין האלו אין זה מקח טעות: מתנ"י והביא עליה שיעורין. שהם קלים מחטין: חייב בקילקולה אם הוסיף ג' קצין. ולא אמרינן הואיל והשעורין קלים יש לו להוסיף עד כדי כובד לתך חטין שמשא החמור לתך חטין חזי כור: מפני שהנפח קשה לנכמה כמשאוי וכיון דנפח לתך שעורים כנפח לתך חטין קשה לה תוספת: והביא לתך שעורים. אם היה הוסיף: אף על פי שאין משאין כבד כמשא החטין הרי נפחן כנפח חטין והנפח כמשאוי: ניפחא כסקלא. נפח קשה כמשקל הואיל וניפחן שזה הרי הוא כמשקל שזה: ואם הוסיף שלשה קצין. דהוא שיעור תוספת לחמור לקלקל חייב: קשה למשאוי. אם השוה כובד השעורין לכובד חטין כגון שהוסיף סאה שלמה על הלתך הרי הרבה הנפח ורוב הנפח קשה למשאוי והוי נפח זה תוספת לקילקול החמור: תיקלא כסקלא. אינו חייב עד שישוה כובד השעורים לכובד חטין דליהוי נפח זה תוספת אצל נפח שזה ומשקל חסר לא אמרינן נפח השוה הרי הוא כמשקל וליחייב בתוספת של שלשת קצין דקשה למשאוי תנן ולא קשה כמשאוי: מאי לאו שלשה קצין. כאצני: לא סאה. והכי קאמר להביא לתך חטין והביא לתך שעורין פטור ואע"פ ששינה שהרי שניה להקל ואם הוסיף עד כדי משקל חטין חייב משום תוספת הנפח: הכי קאמר וכו'. ומילי מילי קתני והאי וכמה יוסיף לאו אלהביא חטין והביא שעורין קאי: שש

בתנ"י השוכר את הפרה לחרוש בהר וחרש בבקעה אם נשבר הקנקן פטור בבקעה וחרש בהר אם נשבר הקנקן חייב בלדוש בקטניות ודש בתבואה פטור לדוש בתבואה ודש בקטניות חייב מפני שהקטניות מחלקת: גב' היכא דלא שני בה מאן משלם א"ר פפא דנקיט פרשא משלם רב שישא בריה דרב אידי אמר דנקיט מנא משלם והלכתא דנקיט מנא משלם ואי דוכתא דמחוקא גונדרי תרווייהו משלמין אמר רבי יוחנן⁶ המוכר פרה לחבירו ואמר לו פרה זו נגנזת היא גשכנית היא בעטנית היא רבצנית היא והיה בה מום אחד וסנפו בין המומיין הרי זה מקח טעות מום זה ומום אחר אין זה מקח טעות תניא נמי הכי המוכר שפחה לחבירו ואמר לו שפחה זו שוטת היא ניכפית היא משועממת היא והיה בה מום אחד וסנפו בין המומיין הרי זה מקח טעות מום זה ומום אחר אין זה מקח טעות. לפי שהכיר כל המומיין הללו מהו אמר ליה רב מרדכי רב אשי יהכי אמרינן משמיה דרבא היו בה כל המומיין הללו אין זה מקח טעות: מתנ"י והשוכר את החמור להביא עליה חטין והביא עליה שעורין חייב תבואה והביא עליה תבן חייב מפני שהנפח קשה כמשאוי להביא לתך חטין והביא לתך שעורין פטור ואם מוסיף על משאו חייב ווכמה יוסיף על משאו ויהא חייב סומכוס אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור: גב' איתמר אביי אמר קשה כמשאוי תנן רבא אמר קשה למשאוי תנן אביי אמר קשה כמשאוי תנן נפחא כי תקלא ואי מוסיף שלשה קבין חייב רבא אמר קשה למשאוי תנן תקלא כי תקלא ונפחא הוי תוספת תנן להביא לתך חטין והביא לתך שעורין פטור ואם הוסיף על משאו חייב מאי לאו שלשת קבין לא סאה והא עליה קתני וכמה יוסיף על משאו ויהא חייב סומכוס אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור הכי קאמר היכא דלא שני חטין והביא חטין שעורין והביא שעורין כמה יוסיף על משאו ויהא חייב סומכוס אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור ת"ש להביא לתך חטין והביא שש

היכא דלא שני מאן משלם. וא"ת היכא דשני נמי אמאי לא משלם אחד מן הפועלים שפשע בצצירת הקנקן ותיבעי נמי מאן משלם וי"ל דהיכא דשני לא משלם דמייירי שהמשכיר את הפרה הוא שוכר את הפועלים ליתך עם פרתו ולעשות מלאכת השוכר ולהכי לא משלם דא"ל למשכיר אנו לא התנינו עמך אלא לחרוש בצקעה ולא קבלנו שמירת הקנקן צהר אלא בצקעה ואם היינו חורשים בצקעה לא היינו שוכרים ומ"מ שכירות שלנו לא נפקדי כי דעתך היה שנעשה כמו שירצה בעל השדה כי זו הייתה סבור שלא יחרוש אלא בצקעה: וא"י דוכתא דמחוקינן בגונדרי תרווייהו משלמי. פ"י דקונטרס משום דהוי ספק מי עשה ואין נראה דלא קי"ל (ב"ק ד' לה:). כסומכוס אלא כרבנן והמוציא מחבירו עליו הראיה ואי הוה ספק היו שניהם פטורים אלא גי' דהכא שניהם פשעו כיון דמחוקא בגונדרי הוא נשבר מאד צקל והיה לכל אחד ליתן לז על חבירו כמו על עצמו ולהזיכרו ואחרי שלא הזיכרו גם הוא פשע: שפחה זו שוטת היא בו' הרי זה מקח טעות. מכלל קשה לפ"ה שפ"י אהא דאמר דמתנות (ד' נט. ושם ד"ה הנהו) סימפון צעדיס ליכא אי מומיין שנגלוי כו' מאי אמרת ליסטיין מוויין או מוכתב למלכות הנהו קלא אית להו ופירש דקונטרס וסנפו וקביל וקשה לר"מ דהא הכא אמרינן דהוי מקח טעות אלאו המומיין וא"כ משכחת סימפון צעדיס ואיך אזכילין בתרומה ונראה לר"מ לפרש הנהו קלא אית להו ואם איתא דהוי מוכתב למלכות או ליסטיין או היה קול וכיון דליכא קלא ליכא למיחש להכי וצהנהו דהכא נמי קלא אית להו וכן משמע לינשא דמאי אמרת כלומר בציזה סימפון משכחת דלא הגיעו בליסטיין מוויין או במוכתב למלכות וצריש המוכר פירות (ב"ב ד' כז: ושם ד"ה ליסטיין) תניא צדידא נמצא ליסטיין מוויין או מוכתב למלכות אומר לו הרי שלך לפניך: ה"ן בה ב"ה המומיין האלו מהו. צרייתא דקתני הרי זה מקח טעות דלמא מייירי כגון שכל המומיין היו זה והוי מקח טעות אע"פ שלא צדק הלוקח אפילו צחאד משום דאמר לוקח מסתמא כל הני דקאמר ליתנהו לכולהו ומדהא ליתא ה"ה נמי ליתא ומוס זה ומוס אחר אין זה מקח טעות כיון שאין מוכיר אלא אחד ולא הרי זה מקח טעות:

שיך למימר מדהא ליתא הא נמי ליתא או דלמא הא דקתני הרי זה מקח טעות היינו היכא דליתנהו לכולהו וצדק לוקח צחאד מינייהו ואישתכח דליתא ואמר מדמשקר צהך בצידיך נמי משקר אצל אם כולם אמת לא הוי מקח טעות והא דקתני מוס זה ומוס אחר ה"ה הזכיר לו כמה מומיין כיון שכולם זה אין זה מקח טעות בתוספתא דמתנות משמע דאם הזכיר שני מומיין אחד יש צה ואחד אין צה דלא הוי מקח טעות אלא דוקא כי סנפו בין הרבה מומיין שאין צה דהכי תניא עד שלשים יום יעמיד פרנס א"ל קדש לי בתך על מנת שאין צה מומיין א"ל שוטה היא שעתומות היא נכפית היא אם א"ל אותו המום ומוס אחר עמו אין זה מקח טעות היה זה מוס אחד וסנפו עם הרבה מומיין הרי זה מקח טעות:

קשה כמשאוי תנן. לאצני סיפא דקתני כמה יוסיף קאי לפרש רישא ולרצח רישא דקתני להביא חטין והביא עליה שעורין היינו ככובד חטין שהוא סאה כדמוכח בשמעתין חייב דניפחא הוי תוספת להביא לתך חטין והביא לתך שעורים פטור אפילו שהביא מין שהתנה כמה יוסיף על משאו ויהא חייב סאה לגמל כו': מרגמה

מרגמה

נח א מיי' פ"ד מהלכות שכירות הלכה א סמג עשין פטו טו"ש"ע ח"מ ס' שט טעף"ד:
נב ב מיי' שם הלכה ג טו"ש"ע שם טעף"ד ה':
ג מיי' שם הלכה ב טו"ש"ע שם טעף"ד:
ד מיי' פט"ו מהל' מכירה הלכה ז ח ט טו"ש"ע ח"מ ס' רלב טעף"ד ת:
ה מיי' שם הלכה י: סג ו מיי' שם הלכה ח סמג שם טו"ש"ע שם טעף"ד ט:
ז מיי' פ"ד מהלכות שכירות הלכה ד סמג עשין פטו טו"ש"ע ח"מ ס' שט טעף"ד:
ח מיי' שם הלכה ו טו"ש"ע שם טעף"ד ה' וטעף"ד ו וע"ש צמ"מ ובצ"י:
ט מיי' שם הלכה ד טו"ש"ע שם טעף"ד:

ה מיי' שם הלכה י: סג ו מיי' שם הלכה ח סמג שם טו"ש"ע שם טעף"ד ט:
ז מיי' פ"ד מהלכות שכירות הלכה ד סמג עשין פטו טו"ש"ע ח"מ ס' שט טעף"ד:
ח מיי' שם הלכה ו טו"ש"ע שם טעף"ד ה' וטעף"ד ו וע"ש צמ"מ ובצ"י:
ט מיי' שם הלכה ד טו"ש"ע שם טעף"ד:

ה מיי' שם הלכה י: סג ו מיי' שם הלכה ח סמג שם טו"ש"ע שם טעף"ד ט:
ז מיי' פ"ד מהלכות שכירות הלכה ד סמג עשין פטו טו"ש"ע ח"מ ס' שט טעף"ד:
ח מיי' שם הלכה ו טו"ש"ע שם טעף"ד ה' וטעף"ד ו וע"ש צמ"מ ובצ"י:
ט מיי' שם הלכה ד טו"ש"ע שם טעף"ד:

ה מיי' שם הלכה י: סג ו מיי' שם הלכה ח סמג שם טו"ש"ע שם טעף"ד ט:
ז מיי' פ"ד מהלכות שכירות הלכה ד סמג עשין פטו טו"ש"ע ח"מ ס' שט טעף"ד:
ח מיי' שם הלכה ו טו"ש"ע שם טעף"ד ה' וטעף"ד ו וע"ש צמ"מ ובצ"י:
ט מיי' שם הלכה ד טו"ש"ע שם טעף"ד:

ה מיי' שם הלכה י: סג ו מיי' שם הלכה ח סמג שם טו"ש"ע שם טעף"ד ט:
ז מיי' פ"ד מהלכות שכירות הלכה ד סמג עשין פטו טו"ש"ע ח"מ ס' שט טעף"ד:
ח מיי' שם הלכה ו טו"ש"ע שם טעף"ד ה' וטעף"ד ו וע"ש צמ"מ ובצ"י:
ט מיי' שם הלכה ד טו"ש"ע שם טעף"ד: